

NEVESELE PERSPEKTIVE

Nagovještaji otrježenja, koji su se u tzv. državotvornim krugovima mogli čuti nakon prosinačkih izbora za Hrvatski sabor, vrlo brzo su se ispuhali. Pod dojmom izborne katastrofe pljuštale su izjave kajanja, najave ostavki i definitivnog povlačenja iz djelatne politike. Toliko je tih najava bilo da su se u strahu od navale potrošenih političara za svoja skromna beriva počeli bojati ljudi ionako teško ugroženi krizom, pogotovo vatrogasci i pekari, konjokradice i kokošari.

No, već danas je jasno kako se iza tih dimnih zavjesa ne nalazi ništa nego – praznina. Ne daju se tobožnji lideri iz svojih stolica i sa svojih jasala. Jedino je dokonim analitičarima ostalo domišljati se, jesu li se tim defenzivnim izjavama i prividnim posipanjem pepelom tzv. lideri poslužili po prastarom receptu što ga je u svojoj znamenitoj *Psihologiji gomile* teoretski obrazložio Gustave le Bon, ili su imali i podmuklijih planova, pa su najavama svoga tobožnjeg povlačenja lukavo izazivali nezadovoljnike u vlastitim strančicama da pomole glavu, kako bi je se kojekakvi *predsjednici* mogli dokopati jedne po jedne, prije stranačkih sabora, u otkosu sličnom onomu koji je, kažu, u svome nadrealističkom nadahnuću primjenjivao jugoslavenski komunistički razbojnik, *pesnik, vojnik i diplomata* Koča Popović.

Statistike, naime, ne lažu: svi oni koji su u prosincu prošle i u siječnju ove godine zakukurijekali (kasno, prekasno za svakoga tko ima elementarni osjećaj morala!) i pozvali na promjene i okupljanje tzv. državotvornih skupina, do danas su ostali i bez glasa i bez stranke, a umalo – bez glave.

Pokazuje to koliko grčevito ti tobožnji lideri drže i ne puštaju tu mizernu vlast u beznačajnim strančicama; ali pokazuje to da sve manje smisla ima svako nastojanje da se priželjkuje ozdravljenje onoga što je rođeno s neizlječivim malformacijama i što je u svome daljnjem, uvijek kržljivom i uvijek nadziranom i doziranom razvitku hranjeno koruptivnim sredstvima i patološkim ambicijama pojedinaca i uskih skupina. Ako nas stranački izbori koji se u tim strančicama trebaju održati u dogledno vrijeme ne razuvjere, tu će tužnu i u biti posve nevažnu stranicu naše povijesti trebati zatvoriti i tražiti nove putove. Ustrajanje u bezgrješnoj poziciji potpune pasivnosti i intelektualističko moraliziranje s margine značit će sudjelovanje u zločinu.

Drugim riječima, snage koje su rastakale i rastaču Hrvatsku i hrvatsku nacionalnu misao, mogu u ovom trenutku biti zadovoljne. Pravaške strančice služe za podsmijeh i ruglo, a stranka koja je jedno vrijeme bila ključni instrument osamostaljenja države, Hrvatska demokratska zajednica, najprije je obavila prljavi posao i ugušila sve što ju je moglo poduprijeti s druge strane, da bi onda programski i retorički postala jednodjelačnim blizancem svojih nekadašnjih antipoda. Njezino članstvo nije reagiralo ni u trenutku koji je značio prelazak preko Rubikona: onda kad je jedan visoki europski birokrat (E. Busek) pohvalio HDZ-ovu vladu što provodi politiku Vesne Pusić, a Ivo se Sanader – frenetično pozdravljeni i zdušno obožavani dragi vođa – na Oxfordu pohvalio da je hrvatski nacionalizam sveden na marginu.

Nakon toga su se postupno poravnale i ostale prividne razlike između HDZ-a i SDP-a, pa je rasulo pred kojim se stranka danas nalazi zapravo zaslužena kazna. I opomena, dakako. Jer, ne može se braniti vlastita politička i ideološka pozicija time što se dodvorava suparniku i protivniku: ako neprijatelj o tebi govori dobro, zasigurno si na stranputici. A čitava povorka kandidata i *kandidata* za čelnu poziciju u HDZ-u bar zasad ne nudi ništa, osim vlastite – mahom bezlične, ponekad i problematične – prošlosti, i ispraznog pozivanja na *tuđmanizam*, ideologiju koja ne postoji niti je kad postojala.

Zato će proljeće koje dolazi biti presudno za dugoročnu sudbinu Hrvatske: ako pravaške strančice opet pokažu da nisu spremne na zaokret, trebat će ih smjestiti tamo gdje im je odavno mjesto; i ako u HDZ-u ne nadvladaju vjerojatno postojeće, a zasad zatomljene snage koje su svjesne da kraj povijesti i smrt ideologijâ nije na vidiku, Hrvatska će se suočiti s dramatičnim trenutkom, koji na valu teške moralne i gospodarske krize može uroditi i rješenjima koja u ovom trenutku nitko ne očekuje. No, zar već jednom, 13. srpnja 1789., u jednom dnevniku nije zapisano da se u državi ne događa baš – ništa?

Tomislav JONJIĆ

IZ SADRŽAJA

EUROPA KOJOJ ODUVIJEK PRIPADAMO NIJE ISTO ŠTO I POLITIČKA ZAJEDNICA U KOJU DANAS SRLJAMO	4
Akademik Slobodan NOVAK	
POČELO JE.....	6
Josip Ljubomir BRDAR	
VISOKO NJEMAČKO DRŽAVNO ODLIČJE ZA UBOJICE	10
SLIČICE I ISKRE O JOSIPU BROZU TITU.....	12
Slavko RADIČEVIĆ	
PLITVICE – LJEPOTI I SLAVI HRVATSKE!	18
Dr. sc. Srećko BOŽIČEVIĆ	
RAĐANJE EUROPE (XVI.).....	22
Dr. Vjeko Božo JARAK	
SAVJET LIJEČNIKA	25
Dr. med. Drina BLAŽEKOVIĆ–SOJČIĆ	
NAŠ NUTARNJI SVIJET (2)	26
Maja RUNJE, prof.	
KRONOLOGIJA PRAVAŠTVA (XI.).....	27
Mladen KALDANA	
SIGETSKA EPOPEJA U ČAGLINU U SIJEČNJU 1944. GODINE.....	29
Ivo TUBANOVIĆ	
SJEĆANJE NA PRVU POSTROJBU ZBORA NARODNE GARDE U ISTRI	30
Vlado JURCAN	
PARTIZANSKI RATNI ZLOČIN NAD HRVATIMA U SELU MAMIĆI (KOČERIN) U HERCEGOVINI.....	32
Ivica KARAMATIĆ	
DUVNJACI U TAKOZVANJOJ NARODNOOSLOBODILAČKOJ BORBI.....	33
Kažimir VUČEMIL	
BIJEG IZ ČETVERORED 1945. GODINE (II.)	35
Dragutin ŠELA, prof.	
O PROGONU NJEMAČKE MANJINE U TITOVOJ JUGOSLAVIJI	40
Dr. sc. Vladimir Geiger	
PRILOZI ZA PROUČAVANJE HRVATSKE FINACIJSKOPRAVNE PROŠLOSTI (III.)	44
Prof. dr. sc. Nikola MIJATOVIĆ	
IN DIESER AUSGABE.....	47
IN THIS ISSUE	48